

Õiguskantsler

Lp Riido Villup
Juhataja
Tammiste Hooldekodu
hooldekodu@tammiste.ee

Teie nr
Meie 18.05.2020 nr 7-8/191620/2002885

Kontrollkäik Tammiste Hooldekodusse

Austatud Riido Villup

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 21.11.2019 ette teatamata Tammiste Hooldekodu (edaspidi: hooldekodu) tegevust ja hooldekodu elanike elamistingimusi.

Positiivsena saab välja tuua, et juhtkond peab oluliseks töötajate koolitamist, on seda järjekindlalt soodustanud ning olemas on ka koolituste tegevuskava. Hooldekodu elu- ja hügieeniruumides on olemas vajalikud abivahendid (käetoed, lingtõstuk, libilauad, pesemisraamid jms). Hooldustoimingute paremaks dokumenteerimiseks on välja töötatud uued vormid. Inimeste tervises seisundit jälgivad õed, kes käivad hooldekodus iga päev. Võimalik on kasutada liikumiskustega inimestele kohandatud transporti (sh ratastooli kasutajal). Hooldekodu elanikele pakutakse eritoitu, kui nad seda vajavad. Samuti on hooldekodu elanikele loodud arvutitöökohad interneti kasutamiseks.

Õiguskantsler tunnustab hooldekodu personali tööd ja pühendumust, kuid palub pärast eriolukorra lõppemist töötajate arvu ja tööülesandeid kavandades arvestada hooldekodu elanike suure abivajadusega. Selleks, et kõik hooldekodu elanikud saaksid kvaliteetset hooldusteenust ja piisavalt tähelepanu, peaks hooldekodus olema rohkem töötajaid. Õiguskantsler palub hooldekodul hoolsamalt järgida tervisekaitsenõudeid ja tagada elanike privaatsus. Samuti tuleb hooldekodu elanikele pakkuda rohkem mõtestatud ajaveetmise võimalusi, võimelda liikumiskustega elanikega ning viia neid õue. Ravimite käitlemisele ja manustamisele kehtestatud nõuetest tuleb kinni pidada.

Tammiste Hooldekodus on võimalik üldhooldusteenust pakkuda 140 inimesele, kontrollkäigu ajal elas hooldekodu neljas hoones kokku 133 inimest. Suurema hooldusvajadusega elanikud on majutatud Pariisi majja. Selles hoones asub ka õdede tööruum.

Päeval (08.00–22.00) töötab hooldekodu igas majas vähemalt kaks hooldustöötajat. Pariisi majas töötab nii esimesel kui ka teisel korrusel kolm hooldajat ning lisaks hooldustöötaja, kelle ülesanne on hooldekodu elanike pesemine. Õhtuti ja öösiti (tavaliselt kella 20.00–08.00) on hooldekodu igas majas üks hooldaja, v.a Pariisi maja, kus on kaks töötajat. Lisaks töötab hooldekodus kolm hooldustöötajat, kes asendavad korraliste puhkuste ja haiguste ajal. Tööpäeviti (08.00–16.00) tegeleb hooldekodu elanikega ka tegevusjuhendaja ja sotsiaaltöötaja.

Õiguskantsleri Kantsleil

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Hooldekodu elanike terviseseisundit jälgivad ja õendusabitoiminguid teevad õed. Õed saavad vajaduse korral inimesi ka arsti juures käies. Tammiste Hooldekodus töötab osalise tööajaga neli õde (üks neist 0,5 koormusega ja kolm õde 0,75 koormusega). Õde on hooldekodus kohal iga päev kella 08.00–17.00. Lisaks on tööpäeviti kella 08.00–16.00 kohal velsker, kelle ülesanne on hooldekodu elaniku arsti juurde viimiseks transporti korraldada, ravimeid tellida, raviskeeme muuta vastavalt raviarstide korraldustele, hooldusplaanide koostamises osaleda, pere- ja eriarstide (psühhiaater, nahaarst jt) visiite korraldada.

Kontrollkäigul tegid õiguskantsleri nõunikud koos tervishoiuekspertidega ringkäigu hooldekodu ruumides, tutvusid asutuse dokumentidega, vestlesid personali ning hooldekodu elanikega.

1. Hooldamine ja teenuse kvaliteet

Hooldekodu töötajad märgivad üles igapäevased hooldustoimingud ning koostavad inimestele hooldusplaanid. Positiivne on see, et hooldusplaanide koostamisel hindab meditsiiniõde ka iga hooldekodu elaniku tervishoiuteenuse vajadust. Hooldekodu on põhjalikult läbi mõelnud, kuidas hooldustoiminguid dokumenteerida ning loonud selleks uued hooldustoimingute dokumenteerimise vormid. Nende kasutusele võtmisega kontrollkäigu ajal alles tegeldi. Kõik hooldajad siiski ei teadnud, kust leida ajakohastatud hooldusplaanid.

Hooldusplaanides peaks hooldustoimingud ja aktiveerivad tegevused olema planeeritud sellise täpsusega, et plaani alusel oleks võimalik kavandada töömahtu ning tagada igale hooldekodu elanikule individuaalne ja terviklik abi (vt ka Kose Kodu [11.04.2018 kontrollkäigu kokkuvõte](#), lk 6). Põhjalik hooldusplaan ja selle järgimine on inimeste tervise kaitse huvides äärmiselt oluline. Hooldusplaan peab olema hooldajatele kättesaadav.

Paljud hooldekodu elanikud kasutavad mähkmeid, mida vahetatakse kaks kuni neli korda päevas. Töötajate kinnitusel vahetatakse mähkmeid vastavalt vajadusele. Kui mähkmeid vahetatakse vaid kaks korda päevas, võib jääda hooldustoimingute vahele liiga pikk aeg. See võib põhjustada inimesele ebamugavust ja halba enesetunnet ning tekitada nahaprobleeme. Hooldekodu mitmes magamistoas oli tunda ebameeldivat lõhna, mõnes toas oli potitool või siiber tühjendamata.

Dokumentidest ilmnes, et elanikke, kes ei ole võimelised end ise pesema, pestakse mõnikord 14 päeva tagant. See ei ole piisav. Naha ja nahaaluskudede infektsioonide vältimiseks tuleb peale igapäevaste hügieenitoimingute hooldekodu elanikke üle keha pesta vähemalt kord nädalas. Sama sagedusega tuleb [tervisekaitseõuete](#) kohaselt vahetada ka voodipesu. Sagedasema pesemise vajadusele osutas ka tervishoiuekspert.¹

Hooldekodu on elanikele vajalike abivahenditega varustatud, ent jäi mulje, et majade vahel on abivahendid jaotatud ebaühtlaselt. Jäi kahtlus, kas kõigil Tieli maja elanikel on liikumisabivahendid, mida nad vajavad (ratatool, rulaator).

Hooldekodu elanikud mainisid vestlustes, et mõnikord on töötajad võtnud inimese telefoni hoiule vastu tema tahtmist. Inimese tahte vastaselt tema omandi hoiule võtmise korral on tegemist [põhiseaduse](#) (PS) §-s 32 sätestatud omandiõiguse riivega. [Sotsiaalhoolekande seadus \(SHS\)](#) ei anna üldhooldusteenuse osutajale õigust võtta hooldekodu elanikule kuuluvaid esemeid tema tahte

¹ Hooldekodu juhataja selgitas 04.05.2020 e-kirjas, et pesemisgraafikuid muudeti. Nüüd pestakse hooldekodu elanikke vähemalt iga 7 päeva järel.

vastaselt hoiule. SHS-i seletuskirjast selgub, et Riigikogu ei ole soovinud sellist õigust teenuseosutajale anda.² Niisiis ei tohi hooldekodu elanikult tema nõusolekuta telefoni hoiule võtta.

Üldhooldusteenusel olevate inimeste toimetulek ja inimväärne elu sõltub paljuski nendega vahetult tegelevatest hooldekodu töötajatest. Hooldekodu peab looma inimestele turvalise keskkonna ja tagama nende toimetuleku ([SHS](#) § 20 lg 1). Hooldekodu töötajad on kohustatud tegema hooldusplaanis määratud hooldustoiminguid ning andma inimesele muud vajalikku abi. Selleks peab hooldekodus olema piisavalt töötajaid.

[Seadus](#) ei kehtesta hooldekodule nõutavat minimaalset töötajate arvu. Selle määramisel tuleb arvestada, kui palju on hooldekodus kohti, milline on elanike abivajadus ning hoonete, territooriumi ja asutuse eripära. Tammiste Hooldekodu puhul tuleb arvestada seda, et hooldekodus on hulk lamajaid ja ka dementsuse diagnoosiga inimesi, kes vajavad tavalisest rohkem tähelepanu. Samuti peab arvestama, et teenust osutatakse neljas hoones. Töötajaid peab olema piisavalt, et ükski hooldekodu elanik ei jääks abita ning et hooldustoiminguid jõutaks teha vastavalt hooldekodu elanike abivajadusele. Personalipuudus võib suurendada ka [inimeste väärkohtlemise riski](#).

Pärast kella 20 jääb hooldekodu igasse majja ja Pariisi maja mõlemale korrusele üks hooldaja. See tähendab, et õhtuti ja öösiti võib olla hooldajal keeruline tegelda kõigi lamajatega, keda tuleb regulaarselt pöörata. Hooldajal on seda raske üksi teha. Tuleks põhjalikult läbi mõelda, kas kõik hooldekodu elanikud on majutatud nii (nt ligipääs voodile), et nende aitamiseks saab kasutada nüüdisaegseid abivahendeid (nt lingtõstukit, libilauda). Kui töötajad inimesi tõstes ja ühest paigast teise siirdumist toetades abivahendeid ei kasuta ning on sunnitud inimesi tõstma üksinda, siis võib see ohustada töötajate tervist. Samuti võivad töötajad loobuda tegelemast mõne lamajaga, kelle tõstmine on ülemäära keeruline: nii jääb inimene voodisse ega pruugi enam oma magamistoast välja pääseda. Lahenduseks võib olla see, kui hooldekodus oleks õhtuti ja öösiti tööl veel vähemalt üks hooldustöötaja, kes saaks liikuda ühest hooldekodu üksusest teise ning aidata suurema hooldusvajadusega inimeste eest hoolitseda.

Alates 2020. aastast peab üldhooldusteenust vahetult osutav hooldustöötaja vastama [SHS § 22 lõikes 4](#) sätestatud ettevalmistusnõuetele. Hooldekodu elanike ja töötajate huvides on, et hooldajatel oleks vajalik väljaõpe. Koolitamata töötajad ei pruugi teadmatusest osata olukordi õigesti hinnata, nad ei pruugi toimida ärevatel hetkedel inimese parimates huvides ega valida tema heaolu ja turvalisuse tagamiseks õigeid meetodeid. Heade kutseoskustega töötajad suudavad paljude probleemide tekkimist ära hoida. Erialaste teadmistega (sh hoolduse ergonomikast) hooldajad oskavad vältida tööga seotud vigastusi ja kutsehaigusi. On hea, et Tammiste Hooldekodu juhtkond soosib töötajate koolitamist. Tehakse koostööd Pärnumaa Kutsehariduskeskusega ning toetatakse töötajaid kutsekvalifikatsiooni parandamisel ja hooldustöötaja kutse omandamisel. Ka töötajad ise on huvitatud koolitustel osalemisest. Rohkem kui pooled hooldustöid tegevatest töötajatest on [majandustegevuse registri](#) andmetel täitnud hooldustöötaja ettevalmistusnõuded, mis aitab olulisel määral kaasa kvaliteetse hooldusteenuse osutamisele.

Õiguskantsler palub tagada, et hooldekodus oleks kogu aeg tööl piisavalt hooldajaid, et kõigi elanike vajadustele vastavad toimingud saaksid tehtud ja abi oleks tagatud õigel ajal. Õiguskantsler tunnustab hooldustöötajate väljaõppe toetamist ning soovib koolitust võimaldada ka edaspidi.

---

² Vt Sotsiaalhoolekande seaduse (98 SE) [seletuskiri](#), lk 13–14.

2. Olmetingimused

Olmetingimused on hooldekodu hoonetes erinevad. Londoni maja magamistoad ja olmeruumid vajavad remonti ja paljude tubade sisustus on vananenud. Teistes hoonetes on tehtud parandustöid ja ajakohastatud hügieeniruumide. Kasutatakse palju funktsionaalvoodeid. Hooldekodul on suur õueala, kus elanikud võivad aega veeta.

Inimesed elavad ühe- kuni kolmekohalistes magamistubades. Üldjuhul [tuleb](#) hooldekodu elanikke majutades eelistada ühe- või kahekohalisi magamistube. Tubade sisustamisel tuleb jälgida, et ruumide mõõtmed, sisustus ja mööbli paigutus võimaldaks õendusabiteenuse osutajatel voodite juurde pääseda mõlemalt poolt. Magamistoa minimaalse pindala ja voodikohtade arvu nõue on oluline mh hoolekandeesutuse elanike tervise kaitseks ja haiguste leviku tõkestamiseks. Mitmete voodite juures ei olnud kohtvalgustit. Igal inimesel peaks olema isiklike asjade hoidmiseks oma kapp. Magamistubades peavad olema [kehtiva korra järgi ette nähtud mööbliesemed ja muu varustus](#).

Londoni maja teisel korrusel on läbikäidav tuba, kus inimene peab oma tuppa pääsemiseks liikuma läbi teise magamistoa. Kontrollkäigu ajal läbikäidavas toas elanikku ei olnud. On mõistetav, et hooldekodu püüab elanike paigutamisel leida kõigile sobivaid lahendusi (arvestades mh ligipääsetavust). Tuleb aga arvestada, et hooldekodu on seal elavate inimeste kodu ja magamistuba nende privaatsfäär. Läbikäidav magamistuba ei pruugi tagada piisavat eraldatust. Privaatsuse tagamise olulisust on rõhutatud ka [üldhooldusteenuse kvaliteedijuhises](#).

Töötajate väljakutse süsteemi saab kasutada vaid osa elanikke. Kui hooldekodus elavad inimesed ei saa kutsungiseadmeid kasutada, on nad sunnitud oma abivajadusest personalile teada andma hõikudes või paluma kaaslastel abi kutsuda. Mitmed inimesed tundsid selle pärast muret. Hooldajad ei pruugi alati abivajaja hõikumist kuulda, eriti õhtuti ja öösi, kui töötajaid on majas vähem. Samuti võib hõikumine olla inimestele kurnav või ka alandav ning rikkuda nende kaaslaste rahu. Tõhusa abi kutsumise süsteemi puudumise tõttu võib mõni inimene jääda abita või märgatakse tema abivajadust liiga hilja. Elanike turvalisuse huvides oleks hea, kui kutsungiseadmed oleksid hooldekodu kõigis majades ning iga voodi juures.

Paljud hooldekodu elanikud kasutavad potitooli. Hooldekodus on olemas mitu sirmi ja Brüsseli majja on paigaldatud siinidel liikuvad kardinaad, et võimaldada inimestele potitooli kasutamise ajaks privaatsust. Ometi ei ole hooldekodu elanikul sageli võimalik potitooli kasutamist sirmi või kardinaaga varjata. Mitmekohalistes magamistubades, mille elanikest vähemalt üks tarvitab potitooli, peavad privaatsuse tagamiseks olema ka sirmid või kardinaad.³

Pariisi maja mõnes tualettruumis olid kaks potti kõrvuti. Invatualetti ei olnud võimalik privaatset kasutada. Nii Tieli kui ka Pariisi majas puudus mitmel potil prilllaud.

Oluline on tagada privaatsus kõigi hügieenitoimingute tegemisel (nt mähkmete ja uriinikoti vahetamine, sidumised) – ka juhul, kui inimene ise sirmi või kardinat ei küsi (vt ka [üldhooldusteenuse kvaliteedijuhis](#)).

Hooldekodu mitme hoone välisukse juurde pääseb mööda kaldteed, kuid teisele korrusele liikumine on treppide tõttu raskendatud. Liikumistakistusi võivad tekitada ka kõrged uksepakud.

³ Õpik-käsiraamat hooldustöötajatele „Hoolides ja hoolitsedes“ juhib samuti hooldaja tähelepanu abivajaja privaatsuse austamisele ning sirmide või kardinate kasutamisele intiim- ja hügieenitoimingute tegemisel. (M. Jaanisk jt. Hoolides ja hoolitsedes. Õpik-käsiraamat hooldustöötajatele. Tartu Tervishoiu Kõrgkool. Kirjastus Argo, 2015.)

Hooldekodu elanike majutamisel on seda silmas peetud: liftita hoonete teisele korrusele on majutatud need hooldekodu elanikud, kellele mööda treppi liikumine on jõukohane.

Londoni maja koridorides oli kontrollkäigu ajal tunda suitsuhaisu. [PS](#) § 28 lõikes 1 sätestatud õigus tervise kaitsesele hõlmab ka nõuet, et inimeste tervist ei rikutaks ruumide saastatud siseõhuga. Sel põhjusel on õigusaktidega kehtestatud [suitsetamisruumide ja -alade](#) kohta kindlad tingimused. Tubakasuits on tervisele kahjulik ning ohustab ka sellega kokku puutuvaid mittesuitsetajaid. Suitsetamine tuleb korraldada nii, et see ei ohustaks inimeste tervist ja suits ei leviks magamistubadesse.

Õiguskantsler palub hooldekodul hoolsamalt järgida tervisekaitsenõudeid, pöörata rohkem tähelepanu privaatsuse tagamisele ning olmetingimuste parandamisele. Elanikel peab olema võimalik kasutada hügieeniruumi privaatset. Abi kutsumise seadmeid peaks olema võimalik kasutada kõikide voodite juures.

3. Värskes õhus viibimine ja vaba aja sisustamine

Hooldekodus on tegevusjuhendaja, kes korraldab inimeste vaba aja tegevust, juhendab mõtestatud tegevusi ning aitab hooldekodu elanikke õue jalutama. Hooldekodu elanikele pakutakse võimlemis- ja joonistamistundides osalemise võimalust ning pallimänge. Loetakse ette ka ajalehti. Tegevusjuhendajal on ka teisi tööülesandeid (lõigata hooldekodu elanike juukseid ja ajada habet). Seetõttu ei saa ta kogu aeg aktiveerivaid tegevusi pakkuda. Mitmed hooldekodu elanikud vajavad abi õue minekuks (nt ratastooli siirdumisel ja riietumisel), kuid hooldajatel ei ole suure töökoormuse tõttu aega neid kõiki selles aidata. Lamavate inimestega hooldekodus regulaarselt ei võimelda. Hooldajatel on palju tööülesandeid, mistõttu ei jää neil aega hooldekodu elanikega individuaalselt tegelda (mh võimelda).

Hooldekodus saab vaadata telerit ja lugeda raamatuid. Hooldekodusse kutsutakse esinejaid, korraldatakse kontserte. Siiski jäi mulje, et paljud hooldekodu elanikud veetsid oma päeva tegevusetult. Inimesed ei olnud kursis ka hooldekodu pakutavate võimalustega. Mitmed tavalisest rohkem abi vajavad inimesed ütlesid, et nad sooviksid rohkem õues käia. Samuti avaldas mitu inimest soovi, et töötajad neid siirdumisel ja jalutamisel rohkem toetaksid – nii saaksid nad parandada oma liikumisvõimet.

Kui hooldekodu elanike vaba aja sisustamisele ja nende aktiveerimisele ei pöörata piisavalt tähelepanu, võivad nad muutuda oma elu ja käekäigu suhtes passiivseks. Liikumisvaegusest põhjustatud probleemide ennetamiseks tuleb just piiratud liikumisvõimega inimeste aktiveerimisega rohkem tegelda. Lamajatele on regulaarne tegevusteraapia väga oluline: see aitab säilitada liigeste liikuvust, lihaste tugevust ja ennetada tüsistusi, mida põhjustab pikaajaline lamamine. Hooldekodu elanike terviseprobleeme ja vanust silmas pidades on äärmiselt oluline pakkuda neile rohkem juhendatud tegevust ning lamajatega võimelda. Suuremale aktiveerimise vajadusele juhtis tähelepanu ka kontrollkäigul kaasas olnud tervishoiuekspert.

Oluline on, et ka suurema liikumispuudega või voodihaigetele inimestele pakutaks jõukohast tegevust. Sellised inimesed ei peaks olema kuude kaupa vaid siseruumides, neile peab andma võimaluse värskes õhus viibida. Ka ratastooli kasutajad peavad saama õues käia ning vajaduse korral tuleb neid selles igati abistada. Üks lamav hooldekodu elanik rääkis, et teda on viidud raamil välja värsket õhku hingama – sellise võimaluse pakkumine on väga hea praktika. Inimeste suurema abivajadusega tuleb arvestada personali koosseisu ning tööülesannete planeerimisel, et

personalinappus ei takistaks elanikega tegelemist. Jõukohased aktiveerivad tegevused ning abi, mida inimesed vajavad ühest paigast teise siirdumiseks, tuleb kirja panna ka hooldekodu elaniku hooldusplaani.

Õiguskantsler palub Tammiste Hooldekodul pakkuda elanikele rohkem aktiveerivaid tegevusi ning lamajatega võimelda.

4. Ravimite käitlemine ja manustamine

Hooldekodus kasutatakse valdavalt eelpakendatud ravimeid, mis tähendab, et iga kliendi ravimid on raviskeemi kohaselt pandud kuupäeva ja kellaja järgi eraldi pakenditesse. Ravimite hoidmise ruumid olid lukustatud, seega ei ole ravimid kõrvalistele isikutele kättesaadavad. Mõni hooldekodu elanik hoiab kokkuleppe kohaselt oma ravimeid ka enda käes (Tieli ja Pariisi majas). Tähelepanu tuleb pöörata sellele, et kõrvalised isikud ei pääseks ligi ka neile ravimitele.

Raviskeemi järgi jagab retseptiravimeid ravimitopsidesse hooldekodu õde, elanikke abistavad ravimite võtmisel hooldajad. Nemad jälgivad ka, et inimesed võtaksid ravimeid raviskeemi järgi. Õhtuti ja öösiti hooldekodus õde ei ole ja seetõttu peavad hooldajad mõnikord otsustama ka rahutule inimesele vajadusel võtmiseks määratud retseptiravimi manustamise üle. Selliseid ravimeid leidis Tieli majas. Kontrollkäigul kaasas olnud tervishoiuekspert osutas, et hooldekodus on üksikutel juhtudel antud vajaduspõhiselt retseptiravimeid ka sellistel puhkudel, kui ravimeid raviskeemis määratud ei olnud. Ravimite võtmisel ei dokumenteerita alati vajaduspõhiselt antud ravimite manustamist, mistõttu ei ole selge, kes otsustas, et ravimi andmine on põhjendatud.

PS §-dest 16 ja 28 tulenev õigus elu ja tervise kaitsesele tähendab ka seda, et retseptiravimite manustamise kohta peab tegema otsuse vajaliku väljaõppega spetsialist. Ravimid, eriti retseptiravimid, võivad oskamatul kasutamisel (sh nende koos- ja kõrvalmõjude tõttu) ohustada inimese elu ja tervist. Seetõttu peab retseptiravimi andmise üle otsustama selleks vajaliku koolituse saanud tervishoiutöötaja (nt õde), kes vastutab ka selle eest, et ravimi võtmine oleks põhjendatud. Juhul kui inimene ei pea mõnd ravimit võtma pidevalt, vaid arst on selle ette näinud üksnes vajaduse korral (nt haiguse ägenemisel), tuleb silmas pidada kaht asjaolu.

Esiteks peab olema võimalik kontrollida, kas ravimi manustamine oli põhjendatud. Tervishoiuteenuse osutaja (nt õde) peab seisma selle eest, et ka arst saaks vajaduse korral antava ravimi manustamist tagantjärele kontrollida (nt mis asjaoludel pidi ravimit andma). Korrektno dokumenteerimine aitab välistada ohtu, et inimesele antakse ravimeid ilma meditsiinilise näidustuseta hoopis mõnel muul (lubamatul, nt ohjeldamise) eesmärgil.

Teiseks, ravimi manustamise üle tohib otsustada vaid tervishoiutöötaja (nt õde), mitte hooldaja. Hooldaja võib jagada ravimeid, mis kuuluvad arsti määratud raviskeemi ning mille jagamisel ei tule iga kord hinnata ravimi andmise vajadust.

Õiguskantsler palub tagada, et nii-öelda vajaduse korral antavate retseptiravimite üle peetaks arvestust sellisel viisil, et oleks selge, millise raviskeemi järgi inimesele ravimit anti ning kes ja mis põhjusel otsustas seda teha. Retseptiravimi manustamise vajaduse üle peab otsustama selleks vajaliku koolituse saanud tervishoiutöötaja ning see tuleb dokumenteerida nõnda, et oleks võimalik tagantjärele kontrollida arsti pädevuseta tervishoiutöötaja tegevust.

Londoni majas oli hooldajate ruumis eraldi pakendis tablett, mis oli mõeldud hooldekodust lahkunud inimesele. Pariisi majas elava hooldekodu elaniku öökäpil oli tabletipurk erineva kuju ja suurusega tablettidega, mis olid alles jäänud mitmest ravimite võtmise korrast. Tarbetud ravimid tuleb nõuetekohaselt [hävitada](#). Ravimijääkide kogumine ei ole põhjendatud, sest nii võib tekkida ravimite kuritarvitamise oht, samuti on see vastuolus ravimiarvestuse [eeskirjadega](#).

Mõnele hooldekodu elanikule annavad hooldajad ravimeid purustatud kujul. Raviskeemides ravimite purustamise kohta teave puudus. Õiguskantsler on varem osutanud, et enne ravimite purustamist ja lahustamist tuleb hinnata, kas konkreetset ravimit tohib sel viisil käidelda ning kas mitme ravimi kokkusegamine on lubatud. Tablette võib purustada ja lahustada vaid äärmise vajaduse korral ja vahetult enne manustamist. Arsti sellise korralduse kohta peaks olema märges raviskeemis (vt õiguskantsleri [2017. a kontrollkäigu kokkuvõte](#), p 4.2).

5. Tervishoiueksperti hinnang

Kontrollkäigule kaasatud tervishoiueksperti arvamuse koopia on lisatud käesolevale kirjale. Tervishoiueksperti arvamuses toodud tähelepanekute ja soovitude osas palun kujundada hooldekodul oma seisukoht ning edastada see õiguskantslerile koos vastustega kirjas toodud tähelepanekute kohta.

Teie seisukohta ootan võimalusel hiljemalt 12.06.2020.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: Tervishoiueksperti arvamus 7 lehel

Koopia:

Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet, Ravimiamet, Pärnu Linnavalitsus

Eva Lillemaa 693 8439

Eva.Lillemaa@oiguskantsler.ee